

Veli Kudres

P U N A S E U S U N D I P R E E S T R I N N A

Sangaridraama aastast 1941

Neljas vaatuses epiloogiga.

T e g e l a s e d

Kapten V a r d j a -40 a.

Taarka, tema naine -30 a.

Leitnant Maat - 30 a.

Kapral Kuldre - 40 a.

Rahel Issakova - 25 a.

Boris Terentjev - 35 a.

Metsavendi

NKVD sõdureid

Esimene vaatus.

Hämar suveöö. Suveöö häälightsusi. Rukkirääk. Kivi taga seisab üksik metsavend. Äkki kostab rukkiräägu häälightsus üsna lähedalt.

Leitnant: (võtab taskust kammi ja tikutoesi ning tehes nendega rukkiräägu häält vastab ta märguandele. Siis haarab kähku püstoli.)

I metsav.: (ilmub viadukti avausse)

Leitnant: Märgusõna?

I metsav.: Rivaal!

Leitnant: Tule lähemale! (nad kätlevad), Istuda, vait olla ja mitte tuld tõmmata.

I metsav.: (istub kivile) Paus. on kuulda vaid rukkiräägu ja linna poolt veduri huikamist. Siis kuulduv lähenevaid samme.)

Leitnant: Valmis olla!

I metsav.: (haarab taskusse)

Leitnant: (tunneli avausse ilmuvale siluutile); Märgusõna?

II metsav.: Rivaal!

Leitnant: Tule lähemale.

II metsav.: (ja trobikond selle kaaslasid ilmuvad lavale) On vana siin?

Leitnant: Veel mitte. Kas saabusid kõik?

II metsav.: KULDRE puudub.

Leitnant: Kus tema siis peaks olema?

II metsav.: Sai vanalt päeval mingi korralduse. Pole seni tagasi tulnud.

Leitnant: Valvur tunnelisuhu ja teine sada meetrit siit rajale. (kaks metsavenda lahkuv).

I metsav.: Mis on linna pool uudist?

II " : Vahistavad, küüditavad, röövivad ja tapavad.

I " : On vana linnas?

II " : Jah, ta riskib asjatult. Praegu ei saa seal kedagi aidata.

Kapten : (on ilmunud vasakult meeste selja taha): Kes ütleb, et ei saa? (Meeste hulgas segadus. Istujad kargavad üles. Hüüded (Härra kapten?... Vana?....jne...))

Leitnant: Kuidas tulete sealt?

Kapten : Teinekord seadke valve ka jõe poole välja. On kõik kohal?

Leitnant: Kuldre puudub.

Kapten : Mis?... Ta pole veel tagasi?... Hm... Meil pole kahjuks enam aega teda oodata (Ta istub kivile). Teil on teada et sakslaste edu tõttu rindel muutub praegusest terroriks metsikumaks ja verisemaks. Vahistatute ja küüditatavate arv tõuseb juba kümneisse tuhandesse. Kõik linna veeautod on nende jaoks igalpool mobiliseeritud miilitsa käsutusse. Meie omakse

veetakse NKVD keldreisse juba massiliselt ja me t same, et sealt kaevad nad küüditatavate rongidesse ja masshaudadesse. Aktsioonist võtavad peale NKVD ja miilitsa osa hävituspataljoni mehed, parteituusad ja isegi nende naised. Täna hommikul oli linna teatri komissar ja kunstiline juht Kaarel Pird, pidage see nimi meeles, teatrikollektiivi informatsioonikoosolekul teatanud, et tema olevat mõõdunud ööl käinud "sõnnikud vedamas" ja et ta aitab edaspidigi kaasa, et tagurlik sõnnik saaks likvideeritud. See komissarihärra oli ühe hävituspataljonlaste salga juhiks ja tema naine saatis teda sel rekel. Ühe teise eriti aktiivse salga juhiks on üks naine, linna NKVD juhi abi. Ta nimi on Rahel Issakova, märkige nimi mällu. See salk töötab mõõdunud öö minu kodutalu ümbruses ja mul on põhjust oma perekonna pärast muret tunda. Kuldre on asja selgitamas. Kuigi meie kriminaalkoodeksis puudub maiste surmanuhtlus, tuleb see loom tabamisel hukata. Et takistada meie inimeste äravedu, tuleb meie salkadel õhtuhämaruses asuda maanteeäärsetesse metsadesse ja iga linna poolt tulev miilitsa, punaväe või hävituspataljoni auto võtta tule alla. Linna poole sõitvate vahistatutega täidetud autode tulistamisel ettevaatust, et ei tabaks emi. Aruandeid ootan nüüdsest peale iga päev enne keitu tuuleveski heinamaal, sest seda kohta siin ma millegipärast enam ei usalda. Nii on kellelgi muresid?

III metsav.: Laskemoon ja paljudel puuduvad relvad.

Kapten : Võtke punaste käest.

III metsav.: Kuidas sa paljakäsi võtad?

Kapten : Laimets !

IV metsav.: Siin härra kapten!

Kapten : Kuidas sa said endale püstolkuulipilduja?

IV metsav.: Punase käest võtsin.

Kapten : Kuidas?

IV metsav.: Noh, ma olin kaevamistöödelt koju minemas ja labidas oli mul seljas. Jalgpalliväljaku läheduses teostasid punaväelased haarangud. Raudteest üleminekul kargas hekist välja üks NKVD mees ja nõudis minult paberoide. Uurinud neid, andis ta mulle need tagasi ja ütles, et ma käigu koju. Ise pööras selja ja võttis mütsi peast, et pühkida higi. Noh ma ma valasin talle siis servite labidaga pähe. Et ei niuk-satanudgi. Ja püstolkuulipilduja oli minu.

Kapten : Nii, et hea taktmise juures saab ka paljakäsi?

III metsav.: Just nii, Härra kapten.

Kapten : Muide, kui minuga peaks midagi juhtuma, astub minu asemele Maat. Nüüd võite minna, aga lahkuge üksikult. Kui keegi teist peaks teel kohtama Kuldret, siis ütelge, et jäin teda siia ootama. Hüvast! ja karmi kätt!

Metsav.: (hakkavad lahkuma. Üksikud jäävad veel katpeniga tasa vest-
lema, siis kaevad needki.)

Leitnant.: (lahkub viimasena) Karmi kätt, härra kapten!

Kapten : (talle kätt andes) Maat, mul on täna väga sant enesetunne. Mine homme kindlaste kohtamiskohale. Kui mind ei peaks saabuma, siis on minuga midagi juhtunud. Võta siis juhtimine enda peale ja katsi teha mis suudad... Karmi kätt!

Leitnant: Käsuks, härra kapten (saluteerib ja lahkub).

Kapten: (istub kibile ja jääb hetkeks mõttesse. On kuulda vaid rukki-
räägu hääbitsust. Siis kostab kisagilt kaugelt üksik lask.
Ta võpatab ja vaatab randmekella. Tõuseb siis ja vaatlleb lä-
bi tunneliavause ümbrust. Vaatlusega rahule jäänud, heidab
ta pilgu tagasi ja väljub siis tunneli kaudu).

Rahel (ja Terentjev tulevad lavale paremalt)

Terentjev: (ringi vaadates): Lage alles. Nad peaksid aga iga hetk saa-
buma. Mul on selle kohta kindlad andmed. Pea siis meeles,
et me ei ründa enne kui oleme kindlad, et saame ta elusalt
kätte. Katsu ta saada enese kõrvale istuma ja... Pst. ...
Ma kuulen lähenevaid samme... (teised toonid)... Täna
preili juhatuse eest ja head õhtut!

Kapten: (ilmub tunneli kaudu, silmanud võõraid jääb ta seisatama.
Ta käsi haarab põue).

Terentjev: (mängib oma kaabu peast kukkuma ja pomisedes mingi vandesõna
haarab selle oma nagu varjates kuni om kaptenist möödunud).

Kapten: (saadab teha kahtlustava pilguga. Silmitseb siis uurivalt
Rahelit ja nahtavasti rahulolles oma vaatluse tulemustega
võtab käe põuest ja vaatab randmekella).

Rahel : Kaste, tahaksite, palun, ütelda, Kui palju on kell?

Kapten : Palun. Kell saab seitsme minuti pärast kaksteist.

Rahel : Täna.

Kapten: Neetud. Nad olid mul nüüdsama olemas.

Rahel : Palun. Ma võin teile pakkuda (Otsib oma käekotist tikke).

Kapten: (on astunud tema kõrvale ja tahtmatult heitnud pilgu käekotti).
Mh, daam pistoliga!... Kas teate ka, et tänapäeval võib
sellise mänguasja omamise ja kandmise eest maksta oma eluga.

Rahel: (teeseldes) Pst... Ärge nii valjusti. Oleksin pidanud olema
ettevaatlik.

Kapten: Miks te kannate seda?

Rahel : See on kummaline... aga ma usaldan teid... Ma.....pögenen...

Kapten: Nii... (ta tõuseb, läheb viadukti alt läbi ja piilub kahele
poole. Rahunedes tuleb ta kivi juurde tagasi ja küsib siis)
M I K S ?

Rahel : M i k s ?... Te peaksite teadma, miks tänapäeval metsad, sood
ja rabasaared on täid pögenikke ... ja ... teiegi jätate mulje,
et viibite palju looduses.

Kapten: Te olete väga avameelne. Tänapäeval ei tohi kedagi nii pimesi
usaldada.

Rahel : Ja teie olete väga ettevaatlik. (mängib pistolisuu kapteni
poole) Ohvitseri jaoks isegi liiga ettevaatlik. Kui mina
kuulaksin näiteks NKVD-sse?

Kapten: Millest järeldate, et võiksin olla ohvitser?

Rahel : Seda märkab ju kohe. Rühi ja käitumise järgi.

Kapten: Rumalus. Pange see ära ... Pole mängimiseks. Ma pole naisi
kunagi võtnud tõsilelt.

Rahel : Väga kahju.

Kapten: Väikesed julmad putukad. Tülikad, kuid ~~külmaküttikud~~ hädaohutud.

Rahel : Teie pettumus on seda valusam, kui kogete kord vastupidist.

Kapten: Pange ära kord see ristikas. (ta võtab relva Raheli käest ja pistab selle viimase käekotti). Ja oleks soovitatav, et te lahkuksite siit. On hiline aeg ja üksikul daamil pole hea viibida siin mahajäetud kohas.

Rahel : Mul pole kusagile ruttu. Mees, kes siit enne teie tulekut möödus, ütles et linnas on liikumiskeeld. Mu tuttavad, kelle poole ma tüürin, elavad pealegi südalinnas ja seal olevat valve tihedam. Nii tuleb meil öö siin veeta.

Kapten: M e i l ?

Rahel : Muidugi. Ega teiegi saa praegu linna minna. Mul pole teie poolt seni midagi karta olnud, kuigi te naisi väga kõrgelt ei hinda ja kui te kõigil nii kerge vaevaga relva käest võtate nagu asja minul, siis on teie seltsis julge olla.

Kapten: Te ütlete, et olete siin võõras ja ometi tänas see mees, kes siit minu tulles ~~ahkus~~, teid teejuhatamise eest?

Rahel : Ma ei tea, miks ta seda tegi. Ta käitus üldse kummaliselt. Teie tulles tegi ta kähku minekut ja ma olen päris kindel, et ta oma kübara sihilikult mahapillas, et selle tõstmisega varjata teie eest oma nägu. Sel mehel olid halvad silmad.

Kapten: (vaatab jälle kella ja teeb käigu viadukti alt läbi)

Rahel : Te jääte ikkagi siia?

Kapten: Ei !

Rahel : Te ei jäta mind ometi üksinda siia. Te võtate mind kaasa või saadate mind.

Kapten: Ma ei saa teid kaasa võtta ega saa teid ka saata.

Rahel : Te saadate mind siiski!

Kapten: K u i d a s p a l u n ?

Rahel : I s s a n d a t e e d o n i m e l i k u d !

Kapten: (vaatab Rahelile hetke uurivalt otsa ja siis randmekella).

Rahel : Te ~~saadate~~ ootade siin kedagi?

Kapten: Ei. (samal hetkel kostab tasane vile; "Veel kaitse kange Kalev.." ja keegi läheneb. Ta võpatab, kuid sunnib end rahulikuks).

Kuldre: (ilmub viadukti võlvi alla. Peatub hetkeks kuid jätkab siis oma teed).

Kapten: (haarab taskust portsigari ja peatub Kuldre): Andestage, kas ma tohin paluda tuld?

Kuldre: Palles ! (otsib taskust. Samal ajal kiirkönes.): Kes om sii eit? Ma es jõvva õiges ajas... Sii ümbrus kubises NKVD meestest... Laske kohe jalga !... Kokku saami tuuleveski man... Hüvaste..

Kapten: (suitsu alles nüüd põlema saades) Palju tänu !

Kuldre: Palles, ei ole tänu väärt (kaob pöösastesse).

Rahel : (vaatab ümber ja pomiseb?); Kõrnat, kuhu nad siis jäävad? (viadukti suudmest mööda on teinud vestluse ajal kaks täitornis punaväelast. Kui Kuldre kaob pöösastikku, paneb kapten käe põue ja liigub kiiresti viadukti võlvialuse poole. Rahel kes on käe juba varem käekotti pistnud, võtab sealt pistoli ja sihhib sellega kapteni selga).

Terentjev: (pooleldi nähtavale ilmudes, haarab ta Raheli käe): Elusalt
Karju appi! (kaeb).

Rahel : (karjatab metsikult).

Kapten : (pöörab väkkiirelt. Ta käes välkatab püstol): Mis teil on?

Rahel : (teeseldes) Seal.... pöösastes...

Kapten : (ruttab Raheli juurde ja võtab selle ümbert kinni): Võtke
end kokku, me peame kohe lahkuma.

Rahel : Aidake mind, lll. ma... (kivi tagand pöösast tuleb nähtavale
käsi kumminuiaga, Kumminui lajatab kaptenile pähe)

Kapten : (vajub kokku).

Terentjev: (ja punaväelasi tuleb pöösastikust. Terentjev paneb kapteni
käed rauha) Viige ja visake ta autosse!

Rahel : Kurat, laskeite mind niikaua siin jamada?

Terentjev: Autojuht oli teel aksinud.

Rahel : Seina äärde selline. Nüüd putkas teine minema!

Terentjev: Tal ollakse kannul ja ... (kostab tulevahetus)... Ahah, käes
ta meil ongi. Tule! (kaeb viadukti kaudu).

Rahel : (läheb kivi juurde ja võtab oma kääketti. Peites sinna püstol
võtab ta sigareti). Hm... Väikesed julmad putukad....
Tülikad kuid hähahtlikud.

B E S R I I E

T e i n e v a a t u s.

Raheli kabinet NKVD-s.

Raheli istme taga tugevajoulsisi prežektoreid, millised suunatud üle-
kuulatavale.

Järgmise päeva õhtul.-----

Rahel : (istub laua taga. Tema käe ulatuses on laual püstol. Kandi-
kul on konjakipudel, klaase ja suupisteid).

Kuldre : (seisab teisel pool lauda. Ta on tunde kestnud ülekuulamisel
ja jalal seismisest väsinud. Ta käed on raudus).

Rahel : (valab endale konjakit klaasi ja joo seda väikeste lonksukes
tega).

Kuldre : (jälgib seda ahne pilguga).

Rahel : Ma lasen sul seista seal veel viis tundi. Lasen seista,
kuni sa kokku varised, kui sa ei hakka kõnelema.

Kuldre : (vaikib)

Rahel : On sul omakseid?

Kuldre : Ei ole.

Rahel : (võtab laualt püstoli ja juhib selle Kuldrele) Niisiis,
mitte kedagi, kes leiaks sinu järele?

Kuldre : Melles ei ole? On küll.

Rahel : Kõn ?

Kuldre

- Kuldre : keäki, kes minu iist kätte massap.
- Rahel : Ah, tõeste. Kas kapten Vardja?
- Kuldre : (ei suuda varjata üllatust).
- Rahel : Sinu kapten ei ole enam reimades võimeline. Ta on samas majas, kus sinagi.
- Kuldre : Sa võltsit.
- Rahel : (tõustes) astu siia seina juurde. (Eemaldab ühe klapi seinas) Vaata, kas see päle kaptenihärra, keda seltsimees Terentjev seal üle kuulab?
- Kuldre : (vaatab ja pörkab tagasi). Issand.... inimeste niiviisi risti puvval
- Rahel : Jumalapeeg poodi risti, miks siis mitte inimene. Pealegi vabaneb ta sealt kohe, niipea kui kõnelema hakkab. Jumalapojal ei olnud nii kerged tingimused.
- Kuldre : Kapten ei kõnele.
- Rahel : Siis ripub ta niikaua, kuni sureb.
- Kuldre : Ei ripu. Ta ei jää siia. Ta läb ära.
- Rahel : Lähed ära? ... siit ...? Ha, Ha - ha, ma tahaksin teada, mil viisil? Kas kapral Kuldre aitab oma kapteni põgenema?
- Kuldre : ka sii või olla. Issanda tii umma imeliku.... Ja kuä mi kõrd vaba olemi, siis olgu Issand teile armuline. Mi ei jäta siis inne kui sa olet üles puudu ... jalgupiti.
- Rahel : (viipab püstoliga) Astu lina juurde tagasi! (~~kapten~~ istub endise kohale ja suunab püstoli uuesti Kuldrele) On sul enne surma veel midagi ütelda?
- Kuldre : Ei ole. Vais siis ... jah, om küll.
- Rahel : Ja mihelt?
- Kuldre : Kirutage minnu kommunistlikude parteide.
- Rahel : Mis? ... Kuidas?...
- Kuldre : Jah, ... palles küll. Sest kae, kui vä min maha laset nigu kapral Kuldre, siis om maailma üte korralliku inemise verra veidemp. Kui sa aga miu maha aset migu üte kompartei liikme, siis om maailman üte karmantsiku verra veidemp.
- Rahel : (silma lähed kitsaks ja ta tulistab, kuid sihilikult üle Kuldre pea)
- Kuldre : Ei tiia, kas oles hainakuhjalegi külge saanu.
- Rahel : (tõstab püstoli ja seekord on ta ilme otsustav, kuid üks lähed lahti ja sisse tõmbab)
- Terentjev: Mis karat ... (nähes Kuldret vägastamata): Ah, nii.... Ma arvasin, et jälle liiga kiiresti oled kannatuse kaotanud. Saada poiss kappi järele mõtlema ja võta kapten üle. Võib olla lähed sinu juures ta keelepaelad lahti, sest viadukti juures oli ta sinuga ju õige jutukas. Ma võtan vahepeal sulle armulise proua. (ta nagu meenab irvitavaks loustaks, kui ta silma pilgutades osutab klapi seina sisse).
- Rahel : Hea küll. (surub kellanupule ja ütleb säsenevale vahtidele) Viige ära !

Terentjev: Kappi. Ja ärkvel hoida. (Ta astub Kuldre juurde ja lööb sellele äkki kõigest jõust näkku)

Kuldre : (vaarub vahtide käte vahele, kes ta ära viivad)

Terentjev: (valab endale konjakit)

Rahel : (on istunud oma kohale laua taha ja vahib üksisilmi kuhugi kaugemale)

Terentjev: Mis sa mõtled?

Rahel : (ärgates) Ah, ei midagi....

Terentjev: (vaatab talle uurivalt otsa)

Rahel : (närviliselt) Mis sa jõllitad?

Terentjev: (joob klaasi tühjaks ja pöörab minema. Uksel pöörab ta aga ümber): Kapten on kardetav poiss. Ära unusta, et tema käes seisab rekord Venemaal käimises. Kuigi ta hetkel valvurid ülekuulamise ajaks ruumi (tahab minna)

Rahel : (teravalt) Mis ajast oled sina mulle ülemaks ja jagad mille käsud ?

Terentjev: Mis sa tahad sellega ütelda?

Rahel : Tahan sellega sulle meelde tuletada, et siin majas maksavad minu käsud ja korraldused.

Terentjev: (lähenedes) Mis sul viga on Hilja?

Rahel : Ära puutu mind. Ma ei taha. Mine ja saada valvur sisse.

Terentjev: (teda uurivalt silmitsedes) Tüdruk, sa oled liimist lahti eilsest kohtamisest saadik viadukti juures.... Ma hoiatan sind !

Rahel : (üles karates) Käi minema!

Terentjev: (heidab talle tigeda pilgu ja lahkub)

Rahel : (langeb istmele ja heidab pea lauale)

Valvur : (astub sisse)

Rahel : (pead tõstes) Too kõrvalruumist vahialune Vardja. Kui ta siis oled toonud, lahku ise ruumist ja valva ukse ees. Ulekuulamise ajal ei pääse siia ruumi keegi peale polkovniku.

Valvur : (lahkub)

Rahel : (tõuseb ja läheb suleb ukse ees oleva klapi. Siis läheb ja vaheseina klapi juurde ja piilub kõrvaltuppa. Äkki suleb ta sellegi ja asub kiiresti oma kohale laua juures. Ta teeb ajalehe sisse augu piilumiseks ja varjab end siis ajalehe taha)

Valvur : (lukkab kapteni sisse ja taandub)

Kapten : (vaatab väsinud ilmel ruumis ringi. Ta pilk langeb püstolile laual ja ta muigab)

Rahel : (lehe tagand) Noh, härra kapten?... Eks Issanda teed ole siis-ki imelikud.

Kapten : (võpatab häält kuuldes)

Rahel : (laseb lehe langda) Teie saatsite mind siiski.

Kapten : (Rahelit ära tundes muigab ta sarkastiliselt)

- Rahel : Astuge aga lähemale ja tehke end koduseks. Kardan, et olete väikese puhkuse ära teeninud, sest ega Terentjeviga ole kerge. Peate talle andestama, aga enäise mungana ei saa ta kuidagi läbi ilma ristilöödu kujuta. Kuha meie usund ei tunnista ristilöödud, siis improviseerib ta võimalase piirides.- Aga istuga ometi!
- Kapten : (istudes) Teie ütlesite "meie" usund". Teie ei taha ometi ütelda, et see punane hullumeelsus, mis on harranud nüüd maad, on mingi usund, Haiglane ja öudne nagu alkohooliku unenägu.
- Rahel : Iga tekkiv usund toob enesega kaasa revolutsiooni ja revolutsiooni ei tehta kinnastes kätega. Kristuse õpetus on kindlasti enam verevalamisi välja kutsunud kui Marx - Lenini - Stalini õpetus. Ja kui te kõnelete usundi julmusest, siis teie Jehoova on maailma korralekutsumiseks hävitanud inimesi palju enam ja brutaalsemalt kui teeme seda meie.
- Kapten : Kommunisti jaoks näite Jehoovat ja Kristust tundvat õige hästi.
- Rahel : Oppisin ülikoolis usuteadust.
- Kapten : Uskumatu.
- Rahel : Vastuluure ohvitserina peaksite teadma, et vaenlast õpitakse kõige paremine tundma tungides tema pühimustesse.
- Kapten : Millest te järeldate, et olen teeninud vastuluures.
- Rahel : Selle juurde tuleme veel. (valab konjakit) Võtke üks naps. See annab keskustelule sära. Proosit !
- Kapten : (võtab muiates klaasi) Kummaline.
- Rahel : Mis nimelt ?
- Kapten : Et inimene, kes on tegelnud usuteadusega ja endine munk, inimesed, kes peaksid olema kommunismi veendunud vastased, on selle fanaatilisteks pooldajateks, isegi propagandistideks.
- Rahel : Ah, teie, eestlased, olete ümberorienteerumises nii kangekaalsed ja pikatoimelised. Ristiisku tuli teie maale tuua ~~marx~~ samuti tule ja möögaga nagu nüüd kommunismi. "Möök ühes piibel teises käes". Kümme korda pesite te endalt enne ristimisvesi, kui teist said korralikud ristiinimesed. Ja nüüd on see teile kunagi vägivallaga peale surutud usk nii hea, et olete valmis selle eest ohvriks tooma oma elu.
- Kapten : Antiikaja jumalast peale pole ükski jumal sallinud teisi jumalaid oma kõrval, kuid nad on sallinud inimest. Nad on küll karmilt kaitunud inimesega, kuid on jättnud talle vabaduse olla inimene. Teie usundi jumalad ei taha maailmast ära pühkida mitte ainult ~~kõiki~~ kõikiteisi jumalaid, vaid likvideerida ka inimese. Nii et jääks ainult kolmaisuus Marx-Lenin-Stalin ja loomad.
- Rahel : Antiikajast peale pole inimkond ühtki ukku võtnud vastu rõõmhõisega. ~~XXXX~~ Iga usund on vajanud ja vajab propagandiste prohveteid, pappe, preestrinnasid ja templineitseid. Mina olen veendunud uue usu õigluses ja õilsuses ja tahan olla selle templineitsiks, tahan olla punase usundi preestrinnaks... Tehke suitsu !
- Kapten : tänan. (pärast mõningaid sügavaid sööme). Teie ütlesite ennest, et teie, eestlased... Kas teie põle eestlane?

- Rahel : "Meil inimene ikka veel jääb velloks. Kas olgu hiinlane ta, ~~romax~~ sakslane või venelane", laulis üks teie poete heitluse ajal. Mida teie nimetate Vabadussõjaks. Olete teie eestlane? Enne nime muutmist kandsite te venepärast eesnime ja saksapärase perekonnanime. Mul on juudi pärane eesnimi ja vene (ka vene-juudi) pärane perekonnanimi ja mu emakeeleks on eesti keel. Kes ma siis olen? Mitte rahvuses ei seisa asi, vaid usundis. Uhelpool on niinimetatud "kristlik maailm" ja teisel pool kommunism. Ristiusu all mahtus sadu rahvusi, kommunismi alla mahuvad kõik. Rahvas ei ole oluline. On oluline, kogudus kuhu kuulud.
- Kapten : Ja mida tahate te minult? Et astuksin teie koguduse liikmeks?
- Rahel : Mul on teile kaks ettepanekut ja ma olen veendunud, et ühe te neist võtate vastu.
- Kapten : Ja nimelt?
- Rahel : Kui te astusite siia ruumi, siis te reetsite, et kuulusite eesti vastuluuresse. Teie polnud nii naiivne, et oleksite haaranud, sihilikult laua peale jäetud laadimata relva. See on üks meie äraproovitud trikke.
- Kapten : (heidab pilgu laual lebavale püstolile).
- Rahel : Vana tuttav eks ole?
- Kapten : (püstolid võttes) Ah, see on ju mänguasi viadukti juures. (tõmbab püstoli kelgu tagasi) Olete veendunud, et see püstol on laadimata?
- Rahel : (segaduses kätt teise püstooli järele sirutades) Aga muidugi.
- Kapten : (kelku lahti lastes ja püstolit Rahelile suunates) Ärge liigutage. Teie ärge usaldage teinekord neid, kelle hooleks te jätate oma triki relvade tühjendamise. Salves olnud padruid on küll eemaldatud, kuid raud on olnud padruid on unustatud.
- Rahel : Ja siis? ... Sellel teal pole aknaid. Ainukese väljapääsu ees seisab tugev valve. Teid ei aita see padruid.
- Kapten : Siiski, Te unustasite teise püstolimis on laetud. Seal jät-kub laske mitme jaoks teie hulga ja üks minu enese jaoks. Püüsen vähemalt Terentjevi ristimisest.
- Rahel : Teie unustate oma naise.
- Kapten : Naise? Mis temaga siis on?
- Rahel : Ta ei ole enam sääl, kus teie ta arvate olevat. Ta on siin. Terentjev kuulab teda praegu üle.
- Kapten : Teie olite see, kes ta vahistas?
- Rahel : Mina või keegi teine, peasi - ta on siin. Kui te soovite selles veenduda, siis astuge sinna seina juurde ja tõstke ~~xxx~~ klapp üles. Näete siis ka, millisesse faasi Terentjev oma ülekuulamisega on jõudnud.
- Kapten : (viskab püstoli lauale ja ruttab seina juurde)
- Rahel : (haarab kapteni poolt visatud püstoli ja järgneb talle) Nähtavasti on praegu sealpool seina kõik veel kerras. Terentjev pole veel alustanud oma loomingulist harrastust.
- Kapten : Loomingulist?
- Rahel : Jah. Terentjev on kunstnik, Spetsialiteet- puhapildid. Ta on olnud alati õnnetu, et ta oma maalidel Kristusele ristil pole suutnud anda õiget valmilmist noale. Kusagilt on ta lugenud,

et üks anttikaja itaalia kunstnik on Prometheust maalides modellin kasutanud ühte erja. Et modelli naole manada õiget valuliimet, on kunstniku abiline või teener modelli aegajalt terganud tuliseks aetud oraga ribide vahele. Järjekordselt ristiloodud Kristust maalides on tal kavatsus modellina kasutada teid ja sellejuures katsetada itaalia kunstniku meetodit.

Kapten : Ja milleks on tal kavatsus kasutada minu naist?

Rahel : Armulisel proual tuleb poseerida alasti magava nümfina, kelle leidnud kaks fauni. Et farnide ilmes väljenduks ehtne kirk, annab faunidena poseerivale sellidele lubaduse, et nad pärast poseerimist armulise proua saavad moneks tunniks endale.

Kapten : (end vaevu valitsedes): Teie

Rahel : Kuidas meeldisid teile need kaks selli, kes teie ülekuulamise ajaal Terentjevi juures teda assisteerisid, Faunidena?

Kapten : Ma ei ole omas elus veel tapnud naist, kuid ma kardan, et teid ma võiksin tappa.

Rahel : Rahu, (viipab pistoliga) Asuge tagasi laua juurde!

Kapten : (laua juurde astudes) Teie pistol on tühi=

Rahel : Kuid teie ise ennest ütlesite

Kapten : (laualt laetud pistolit võttes) Paljugi mis ma ütlesin. Trikk. Et enese valduses saada laetud pistolit, mängisin ma tühja teie kätte. Istuge oma kohale ja ei mingit leppenärki valvureile ega kõrvalruumi. (valab klaasi konjakit ja joob. Võtab siis sigareti ja viipab, et Rahel talle tuld pakuks. Sigaret süüdatud, istub ta): Nii, ja nüüd teie ettepanekud!

Rahel : (viivu mõttes) Teie astute meie teenistusse järgmistel tingimustel. Teie annate meile kõigi teile teadaolevate eesti vastuluure-ohvitseride, ametnikkude, agentide ja sub-agentide nimestiku. Vastutaksuks unustatakse, et olete olnud vastuluure-ohvitserid, et kuulsite Vabadussõjalaste Liitu ja olite üks "Marksismi vastu võitlemise seaduse" aktiivsemaid pooldajaid ja et teie aktiivse vabadussõjalasena olete hävitanud heade punaväelaste elusid.

Kapten : Ja kui mul ei ole neid andmeid?

Rahel : Siis teie saate priipääsme lavastusele, milles peaosas mängib teie naine. Hiljem võtab Terentjev käsile teie Kuldre ja siis teid ennast.

Kapten : (pärast pikemat pausi): Mu naine, mina ja mu sõber oleme seda kõike juba ammugi arvestanud. Teie ei suuda mu naist ruvetada ka kõige julmema piinamisviisiga, sest surmas saav ta jälle puhtaks. Mis puhtub minusse ja mu sõbrasse, siis ole sõdurid ja sallise surma auge tasa teeninud. Teil ei tarvitse enam vaeva näha ei minu, mu naise ega mu sõbra ülekuulamisega ja asuda oma lavastuste juurde. Meie teame, mille eest me sureme ja oskame seepärast surra. Meiega on idealism, mis on juhtinud meid meie elutöös ja võitluses. Teie usund baseerub inimese kõige närusemail tunnetustel, materialismil ja egoismil ja seepärast, "punase usundi preestrinna", kui teie kord seisate silmuse all või pusside rivi ees ei ole teil midagi, mis teid õilistaks ja annaks teile julgust.

Rahel : Meie usk baseerub üheõiguslusel.

Kapten : Häh... üheõiguslus! Teie olete noor, terve ja kaunis naine ning ma ei kahtle, et olete võimeline sünnitama terveid ja nügusaid lapsi. Seal kusagil on aga üks süüfilise mädanev ole kes sünnitab vördjaid ja vaimuhaigeid. Olete teie temaga või teie lapsed tema lastega üheväärsed või üheõiguslikud? Kui teie loosungi taga peituks kübegi ausust, siis poleks teie usuisa Stalin Eestilt vöövinud õigust olla üheõiguslik suveräänsete riikide ja rahvaste peres. Nojah, aki seisab ju õiet ka selles, et teie polegi kelligi kommunistid. Stalini kommunism pole õieti muud kui teisite karneeritud ammutuntud pan-alavism. Peeter Suur raius Euroopasse akna. Stalin murdis siss Euroopa uksest. Ja seda üheõigusaluse nimel. Ma ei mõista kus on siin üheõiguslus?

Rahel : Väga kahju muidugi et me ei saa kasutada teie annete ja välja õppega meest, kuna te keeldute. Ma ei pea teie tänast keeldumist siiski lõplikuks, sest loodan teiega homma veel vestelda. Mulle on lubatud teie peale kulutada päevi oma äranägemise järele, enne kui teid lõplikult üle annan Terentjevile. Enne kui me lahkume, tahan ma teile kaalumiseks esitada siiski veel ühe ettepaneku.

Kapten : Ja nimelt?

Rahel : Teie lahutate oma naisest ja abiellute minuga.

Kapten : P ü h a J ü r i

Rahel : Vastutasuks saab teie naine vabaduse.

Kapten : Ja Kuldre ?

Rahel : Olgu, ka tema.

Kapten : On teil volitusi nii talitamiseks?

Rahel : Piisavalt. Ja kui Terentjev peaks vahele segama, siis on mul vahendid tema korralekutsumiseks. Pealegi on mõju polkovnikule.

Kapten : Miks teie arvate, et Terentjev peaks vahel segama?

Rahel : Ta on armukade.

Kapten : On tal selleks õigust?

Rahel : Ei ole.

Kapten : Nii ... omapärane abieluettepanek. Et saada endale jahuslikul teele ettesattunud meest, olete teie valmis kas või üle laipade. On siis saanud Bergiate aeg.

Rahel : Sugugi mitte juhuslikult. Ma tundsin teid juba varem.

Kapten : Mis ajast siis?

Rahel : Esimesest detsembrist 1924. ajast, kus teie sõdurid maha lasksid minu isa.

Kapten : Ja olite teie siis selle juures? Pidite olema ju siis veel laps?

Rahel : Isa langes meie maja õues ... Sest ajast peale olen ma elanud vaid ühela mõttele - makata kätte. Ma jälgisin teid kikkial, kus oli võimalik. Istusite te kohvikus, istusin mina kusagil läheduses, ostsite te kinosse pileti, ostsin mina kõrvalkoha. teile pakkus kusagil baaris või öölokalis väike lilletüdruk punaseid nelke, see lilletüdruk olin mina. Ma unistasin päevast, millal lamate mu jalgade ees läbilastud kolbaga - ja armusin teisse.

Kapten : Väga põnev.

Rahel : Ja siis tuleb see mälestusrikas päev, kui te minuga tantsisite.

Kapten : Mis?... Isegi tantsinud olen ma teiega?

Rahel : Jah. Sellest on kaks aastat tagasi, kui ma ühel ballil ühe ohvitseri vahetalituses sattusin teie seltskonda. Te olite heas tujus ja heitsite mulle korduvalt pilke ja siis võtsite mu tantsima. Ah, ma ei tahtnud sel hetkel teid vihata. Kuna ma aga pidin teid vihkama, siis põgenesin pärast tantsu teie seltskonnast. Ma ei tahtnud teid võluda väikekodanlike tavade järgi, sest see poleks olnud mingi kättemaks.

Kapten: Teie abielu minuga peab olema siis kättemaks?

Rahel : Jah... Sest nüüd võtan ma teid vägivaltselt.

Kapten : Kuidas vägivaltselt? Teie ei usu ometi, et tulete sellega toime? Või te arvate, et punasöödurid seisavad pulmaööl tägis-
tatud püssidega ringi ümber meie abieluvoodi ja hoolitsevad selle eest, et ma korralikult täidan oma abielumehe kohuseid.

Rahel : Ja seisavadki, kui see teisiti ei lähe.

Kapten : Ei... Ma uskusin veel veerand tundi tagasi, et teie oma intelli-
gentsiga nagu ei sobiks kommunistide hulka... aga nüüd pean
tunnistama, et sell vaimuhaigete usu koguduses ei leidu siiski
normaalse mõistusega inimesi. Jah... aga kuidas te seda kõike
mõtlete korraldada? Pean ma siis niikaua, kuni valtab abielu-
lahutuse protsiss jne... mängima Trentjevi juures ikka veel
ristilöödud.

Rahel : Ma võin veel teie abielu tühistada veel täna. (heidab pilgu
randmekellale)

Terentjev: (ukse taga "Ma nõuan kohest sisselaskmist)

Valvur : (ka ukse taga): Seltsimees Issakova korralduse ei pääse siia
sisse keegi peale polkovniku.

Kapten : (Rahelile) Tulge kohe minu juurde. Kähku ! Kui ta sisse murrab
tee selge, et suudlete mind.

Rahel : Jah, aga...

Kapten : Kähku!

Terentjev: (on vahid kõrvale lükanud ja tormab sisse . Nähes olukorda
toas haarab ta relva järele): kõigi kuradite nimel.....

Rahel : (jõuab temast ette ja suunab püstoli, mille kapten tema kätte
pistnud Terentjevile?) mis sa tahad?

Terentjev: Mis tähentavad sellised naljad?

Rahel : Millised naljad ? Mis läheb see sinule korda, milliseid
teid ma kasutan ülestunnistuse kättesaamiseks.

Terentjev: Keda sa haneks pead?

Rahel : Sind. Kas ma sulle olen? Naine või armuke, et teed mulle sii-
stseene? Ja kuigi ma seda oleksin, siis pea meeles, et
kommunisti leksikonis puudub sõna armukadedus. Käi välja
ja vaata, et sa mind täna enam ei sega!

Terentjev: (end vaevu taltsutades) Spioon Vardja ja tema kaaslased
lastakse veel täna Öösel maha.

Rahel : seda me veel näeme. Ja nüüd ma loen kolmeni. Kolme juures ma
tulistan.... üks....., kaks.....

Terentjev: (pöörab ümber ja heidab ukse enese taga lajatades kinni)

Kapten : (on stseeni tähelepanelikult jälginud. Terentjev lahkunud ütleb ta tšsiselt): Ma palusin teid teeselda, et te mind suudlete. Teie aga suudlesite mind:

Rahel : Püstol oli teie käes, miks te ei kaitsnud end? Ja üldse, ma ei saa aru, milleks oli see teater vajalik?

Kapten : See oli siiski vajalik. Jah, ... Issanda teed on siiski ime-likud. Naiskommuniat, andestust - punase usundi preestainna viib oma usu vihasema vaenlase tänaseks ööks oma korterisse, et kaitsda seda vaenlast omma usuvanna viha eest, kas selle vaenlase muidu tänasel ööl tapaks.

Rahel : Nii, et olete nõus?

Kapten : Ei, vabatahtlikult mitte. Ikka püsside vahel.

Rahel : Ikka püsside vahel, sest teie kallistustes võin ma muide lämbuda. (ta surub nõõbile laual ja ütleb sissenevatele vahtidele) Ära viia kongi ja selle võti tuua minu kätte! (vahtide lahkudes valab ta endale klaasi konjakit, maitseb seda ja läidab siis sigareti. Võtab siis telefonil ühe numbri) Kas seltsimees polkovnik?

.....
Siin Issakova. Tere õhtust.

.....
Täna, hakkab minema. Saatsin ta praegu kongi. Muide ma palun teie nõusolekut tema ülekuulamist jätkamiseks minu korteris.

.....
Jah, mul on tema ülekuulamise väljapressimiseks kavatsusel üks trikk.

.....
Oh ei. Mul on kodus selle jaoks sisse seatud kindel ruum ja pealegi võtan ma valvureina kaasa meie parimad mehed.

.....
Täna.

.....
Ha - ha - ha, Jah, Terentjevile poseerib praegu modell Taarka Vardja.

.....
Jah, ... Ma olen päris kade, Terentjev ei jõua küllalt kiita tema kehailu ja on kindel, et ta maaliga temast läheb Tertjakovskisse. Daami partneriks on kaks gigantset selli meie eriosakonnast.

.....
Jah, Nägemiseni. (paneab kuuldetoru ära ja surub kellanupule. Sisseastuvale valvureile): Too vahialune Taarka Vardja. Valvurid lahkunud võtab ta sigareti ja tahab selle läita. Tuleb siis aga uuele mõttele, võtab oma käekotist peegli ja puudritoosi ning teeb end ilusaks)

Valvur: (toob sisse Taarka)

Taarka: (on Terentjevi juures üleeatnud alandustest ja piinadest kokku vajumas. Ta tuigub kui lähemale tuleb lauale)

Rahel : Noh, pisut väsinud, mis?

Taarka: (naeratada püüdes) Oh, täna=... pole viga.

Rahel : Siis on hea. (silmitseb Taarkat) Te võisite kunagi olla päris ilus.

Taarka : Ma ei tea. Oma mehe jaoks olen ma seda tänagi.

Rahel : Oma mehe?.... Minu andmeil pole teil enam meest.

Taarka : (karjatades) Mh..... Kas ta siis juba.....

Rahel : Kui te mõtlete kapten Varajat, siis on ta andnud nõusoleku nüüdsest peale töötada Stalini suure asja heaks. Ta on lõpuarve teinud minevikuga ja tänasest peale jagab ta minuga minu magamistuba.

Taarka : Teie võimuses on nii ütelda.

Rahel : Teie ei usu mind?

Taarka : Ei, ma tunnen oma meest.

Rahel : Te veendute veel täna, et mul on õigus. Kapteni palvel vabastatakse teid ja viiakse teie korterisse. Uheaegselt teiega lahki siit majast kapten, et asuda minu juurde.

Taarka : Mu mees teab mis ta teeb. Kui minul oleksid tema võimed, teeksin minagi midagi, mis paistaks ehk teistele väär ja oleks lõpuks siiski õige.

Rahel : Õige on see, et ta täna õõsi lamab minu käte vahel.

Taarka : Minu kaastunne temale.

Rahel : Teie ei olegi armukade?

Taarka : Ei. Inimesele, kes enda tahtmata langeb porri, saab ainult kaasa tunda.

Rahel : (haarab laualt püstoli)

Taarka : Pealegi ~~xxx~~ ei ole teil anda minu mehele seda, mis ta leidis minu juures. Meil oli meie armastus sakramendiks, teile aga...

Rahel : Vaikige, võt ma tulistamist!

Taarka : Te võite seda, sest teie tõde ja teie õigus seisavad püsti vaid vägivalla ja tulistamise najal. Ma palun teid aga enne siiski olla niivõrd inimlik ja ütelda, kus viibib mu poeg.

Rahel : Teie poeg?... Teda ei saa te enam mäha. Ta on saadetud suurele kodumaale, kus ei ole ühe inimese kurnamist teise inimese pool ja kus talle antakse kasvatus suurte revolutsionääride Lenini ja Stalini õpetuse vaimus.

Taarka : Täna. ... Peaasi, et ta elab. Oma isa eeskuju ja ema õpetusi ei unusta ta niipea, kuigi te süstite talle oma mürgiseid õpetusi. Ja nüüd ma oleksin tänulik, kui te tulistaksite, sest sellega päästaksite mind võimaluselt sattuda veel kord siia kõrval ruumi.

Rahel : Te saate ju vabaks.

Taarka : Vabaks? ... Ma mõtlen, et vabaks saab inimene teie ühiskonnas vaid surmas. Ja võidelda ma enam ei (variseb kokku)

Rahel : (läheb ta juurde ja lükkab teda jalaga. Kutsub siis kellaga helistades valvuri ja viipab) Ära viia. Kui tuleb ärkvele olgu valmis sõiduks.

Valvurid:(viivad Taarka ära)

Rahel : (läheb diivani juurde ja viskub sinna)

Terentjev:(kes on vaikselt sisse tulnud) Ma tahaks nüüd teada.....

Rahel : (istuli karates) mida? Mina päle ial huvi tundnud selle vastu, mis sina oma naisvangidega teed ja tahan, et ka mind minu harrastustes rahule jäetakse.

Terentjev: Rahel. . . . ma armastan sind!

Rahel : Mina sind mitte.

Terentjev: Rahel, ma räägin tõsiselt.

Rahel : Mina ka. Ja sellepärast ära tule om a väikekodanlusega. Armastan. Kui koer armastab siis üteldakse, et tal on jooksu aeg. Kui inimesel on jooksu aeg, siis üteldakse, et ta armastab. Milline vahe siis on ? ... A r m a s t a n ! Armastada võiks ehk midagi kauget ja kättesaamatut. Jumalat võiks ehk armastada, kui suudaks temasse ukkuda. Armastusest oleks sa võinud rääkida siis, kui sa suretasid oma patust liha mungakongis. Ja kah ainult siis, kui sa pärast vägevast heitlusest mõnel ööl oma Issandaga poleks järgmisel päeval kloostris või kloostri lehmalauda peal ära eksitanud mõnda kloostri karjatüdrukut. Ei, seltsimees Terentjev, ma pole nii odav, et tuled oma väikekodanliku armastusega. Ja kui sa muutud tüütavaks, siis pea meeles, et sind talutakse siin vaid niikaua, kuni oled mõistlik. Sinu minevik pole sugugi nii puhas, nagu sa arvad teisi uskuvat ja sellepärast pea meeles, et revolutsioonid armastavad süüa oma lapsi!.... Nii, ja nüüd pane hästi tähele..... Sa teed kohe korraõue, et tunni aja pärast sõidab ette kolm kannist autot. Esimesse asetatakse kapteni naine ja Kuldre. Teise asun mina kapteniga. Mina andsin kaptenile lubaduse, et ma tema naise ja Kuldre vabastan, kui.....

Terentjev: See ei tule kõne allagi.

Rahel : Seltsimees Terentjev!

Terentjev: (alistub öelalt)

Rahel : Kolmandasse autosse asuvad valvurid, kes tulevad minuga ühes. Sina sõidad ette kapteni korterisse ja kui me armulise proua seal maha paneme, on ta peale meie lahkumist uuesti sinu.

Terentjev: (irvitades) Ah / ah....

Rahel : Sama sünnib Kuldrega. Kuna temal linnas ei ole korterit, siis lastakse ta autost välja minu korteri läheduses asuva kohviku ees. Samas vahistatakse ta pärast minu autu eemaldumist uuesti.

Terentjev: Ja kapten?

Rahel : T u l e b minuga minu korterisse.

Terentjev: T u l e b ?

Rahel : Nagu ma juba tähendasin saadab meid hästi relvastatud valve.

Terentjev: Teab sellest polkovnik?

Rahel : Endastmõistetavalt.

Terentjev: Mis sünnib kapteniga sinu korteris?

Rahel : Ma ei küsi sinu käest, mis sünnib armulise prouaga tema korteris, kui sa teda seal ootad. Seal, seltsimees Terentjev, võid sa sonida armastusest.

Terentjev: Ja leida võib olla ka vastuarmastust?

Rahel : Võib-olla. Sest temale on armastus sakramendiks, minule aga..... (ta viskub uuesti diivanile).

Terentjev : Mis sinuga on täna?

Rahel : (karjudes) : k ä i v ä l j a !

Terentjev : (lahkub õlgu kehitades)

Rahel : (kargab istukile ja viskab sohvapadjaga Terentjevile järele)
K u r a t !

E e s r i i e .

Kolmas vaatus.

Hästisisustatud tuba Raheli kortäris.

Kapten : (istub laua keskel olevas tugitoolis)

I valvur : (istub klaveritoolil)

II valvur : (seisab rõdu astmestikul käes püstolkuulipilduja)

Rahel : (tuleb paremalt. Ta on ennast ehtinud ja ilusaks teinud.)
Ivan, teie asute müüd kõrvalruumi. Seal on laud kaetud. Ka
vodka on olemas, kuid olge sellega ettevaatlik. Kahe tunni
pärast laske välimised mehed sisse ja asuge ise välja.
On selge?

I valvur : Selge seltsimees (valvurid lahkuvad).

Rahel : Härra kapten, kui te annate oma sõna, et teie tänase öö kes-
tel ei tee põgenemiskatset, siis ma vabastan teie käed.

Kapten : Seda sõna ma ei anna ja ma põgenen esimesel võimalusel.

Rahel : Teie oteskohehus meeldib mulle ja sellepärast vabastan ma
teie käed siiski, (võtab kleidi taskust võtme) Pealegi on see
minu huvides, kui teie käed on vabad, sest muidu ei saa teie
mind ju kallistada.

Kapten : (randmeid hõõrudes) Teie arvasite ennest, et minu kallistused
võivad hädaohtlikuks kujuneda.

Rahel : Oo, ma ei usu seda siiski ja ma armastan mängu surmaga. Kas
te ei istuks? Palun= (näe istuvad)

Kapten : ~~(diivanile) Kas soovite kohe teed?~~ (tugitooli)

Rahel : (diivanile) Kas soovite kohe teed?

Kapten : Jah, palun.

Rahel : Suhkurt, üks või kaks?

Kapten : Palun kaks. Olgu siis tee vähemalt magus, kui elu on niikuini
muutunud põrguks.

Rahel : Oh, põrguni on aega. Ma ei usu, et minu juures põrgu järele
välja näeks.

Kapten : Kuidas võtta, Minu ettekujutus kuradist oli muidugi tõine.
Aga võib olla naiskuradid ongi ilusad.

Rahel : Teie komplimendid on võluvad ja sobivad ühe punase usundi preestri rinna kihluse juurde. Teie käitumine meeldib mulle. Kui te püüaksite mulle puru silma ajada sellega, et te teoskleksite minu se armumist või mis veel hullem hakkaksite minu ees oma elu päästmiseks lõmitama, siis ma saadaksin teid tervitustega Terentjevile. Tervist(tõstab klaasi)

Kapten: (võtab klaasi ja silmitseb seda mõttes. Paneb siis klaasi hajameelselt lauale tagasi)

Rahel : Teie ei joo minuga?

Kapten: (ärgates) Siiski. Proosit! ... Tahan virge olla ja see hoiab mu ärkvel.

Rahel : Te ei joonudgi minu terviseks?

Kapten: Ei.

Rahel : Kellegi terviseks te siiski jõite?

Kapten: Jah.

Rahel: Ja kellelt?

Kapten: Kus on minu poeg?

Rahel : Kui te jääte minu juurde, tuuakse ta homme siia ja meie kasvatame ta koos üles ühes teistega, keda ma teile sünnitan.

Kapten: Mitaval juhul?

Rahel : Ei kuuke ta ialgi enam ei om kangelaslikust isast, ei oma kaunist emaast ega oma rahvast. Temast võrsub siis Terentjevi väarikas järglane. Ja kui ta kord kauges tulevikus satubki oma isade maale, siis on tal kindlasti juba Lenini orden rinnas.

Kapten: Ja kui ta kasvab üles teie hoole all, tuleb temast ju täpselt sama.

Rahel : Tal on siis tema isa.

Kapten: See isa ei julge siis oma pojale silmi vaadata. See isa on siis reetur, kalts ja jätis. (ta vahib mõttes oma ette)

Rahel : (jalgib teda läbi sigaretisuitsu)

Kapten: Eii.... Sel kõigel pole mõtet. Ma lasksin end siia tuua eeldusel et teel võt siin tekib mingi võimalus põgenemiseks. Kuna ma ei näe seda võimalust, siis laske mind tagasi viia Terentjevi juurde

Rahel : Milleks rutata? Terentjevi juurde ei jää te kunagi hiljaks. Meil on ees kogu öö ja meil on laual küllalt seda, mis meid virge hoiab.

Kapten: Alkohol ei suuda mõjutada minu seisukohti ega otsuseid.

Rahel : (on tulnud tema tooli taha) Teie olete kummaline mees. Te olete elus tulest ja rajast läbi käinud ja peaksite tundma inimesi. Ja ometi teie ei tunne. Kas te usute, et ükski kommunist oleks tulnud toime sellega, millega tulim toime mina. Ma andsin oma suurimale vaenlasele pea silmusest tagasi tõmmata. Ma reetsin sellega oma töökspidanised ja oma usutunnistuse, kõik ainult sellepärast et ma seda vaenlast armastan. Mis tahate teie veel? Tahate, et ma valvurite viinapudelisse riputan unerohu, teid aitan jõdu kaudu kokkukõidatud voodilinate abil alla, saadan teile jumalagajätku käesuudluse ja ajan siis enesele kuuli pähe. Arvate et minul läheks paremini, kui oleks läinud teil või teie abikaasal, kui lasen teid põgenema?

Oh, ei. Sama Terentjev, kes täna on veel minu alluv, teeks minuga kõik eksperimendid, mis tema haiglane fantaasia tahab, enne kui ta saadab mulle kuuli pähe. Ma olen riskinud teie pärast väga paljuga ja.... Mis teil on?

Kapten: (võpatab. Tänavalt kostab vile? "Veel kaitse kange Kalev...") Ah, ei midagi. (Klaasi tõstes): Kas te lubate, et ma müüd klaasi tõstan teie terviseks!

Rahel : S i i s k i ?

Kapten: Jah.... Nii või teistele olen ma teile tänu võlgu. Mu naine ja Kuldre on nüüd vähemalt vabaduses. E k s ? Või oli see ka vana proovitud trikk ja mu korteris ootas mu naist ees Terentjev?

Rahel : (ei saa varjata heikelist segadusse sattumist)

Kapten: Samute ootasid kohviku ees, kus Kuldre maha pandi, erariides NKVD mehed ja samal ajal, kui mina siin lobisen, higistavad nemad teie kuratlikus kappides.

Rahel : Teie fantaasia ületab meie oma. Muidugi tuleb mul veel Kuldre pärast raskusi, sest tabamisel haavas ta kahte meie meest, aga selle eest olete teie mul ju veel käes.

Kapten: Olgu siis, ma joon selle väikese tüdruka terviseks, kes istub vahel minu kõrval kinos ja pakkus mulle vahel punaseid nelke kusagil baaris..... Kahju, et ma siis ei tundnud seda tütarlast. Ma oleksin ta käekõrvale võtnud ja viinud välja sellest rabast milles ta eksis oma pimedas vihas ringi.

Rahel : Miks ei tee teie seda nüüd?

Kapten: Oleksite nõms tulema minuga?

Rahel : Ha-ha-ha ... Ma ei uskunud, et te ka naiivne võite olla.

Kapten: Jah.... seda tütarlast ei ole enam. On punase inkvisitsiooni patune preestrinna, kelle jalajälgedes vulksub süütude ohvrite veri.

Rahel : Kapten, kas te ei karda, et ma võin selvuda?

Kapten: Küll, aga ma eelistan surma siiski pigem teie kui Terentjevi käe läbi.

Rahel : (hakkab naerma) Te olete parandamatu.

Kapten: (iroonilise galantsusega) S i i r a s k u n i s u r m a n (ta tõuseb üles ja viipab klaverile) Tohin ma?

Rahel : Palun! (kui kapten pöörab selja läbisevad ta käed kleide taski

Kapten: (klaverikaant avades) Vana tuttav.

Rahel : Kuidas?

Kapten: See maja kuulus kunagi kolonel Mändlale.... Olin siin maja-söber. Heas mõttes.....(äkki Raheli poole) Oli tema lõpp väga piinarikas?

Rahel : (on äkki kuidagi tujust ära) Ma ei tea.....

Kapten: Terentjev?

Rahel : Küllap vist.

Kapten: (on improviseerinud eesti motiividel, puudutades seejuures ka motiivi "nende piina pigistused...")jne. Akki algab ta "Veel kaitse kange Kalev oma lapsi" ja viib selle ~~pi~~ lõpuni)

- Rahel : (kuulab teda Jumalasalgaja ihmega, kes on äkki sattunud pühakotta ja seal Jumala endaga vastumisi. Kui mäng vaikib, sigib ruumi kuidagi leinaline vaikus)
- Kapten: (ärgates) Andestage, et rüvetasin teie koda selliste sündsusetamuusikaga, aga.....
- Rahel : Mängige veel!
- Kapten: Katjuschat?
- Rahel : Miks teie peate ikka solvama?
- Kapten: Kuidas, ma ütlesin, et see on teie usundi liturgiline laul,
- Rahel : Ah, jätkel!.... Ma olen sellis maa laps,
- Kapten: Kahju!
- Rahel : Millest?
- Kapten: Teist. Kui te kord oma uimast ärkate ja oma jumalates pettute, siis mõistate mind.
- Rahel : (äkki) Kuulake! (väljast kostab rukkiräägu hääletsust)
- Kapten: (teeseldes) Ja mida siis?
- Rahel : (on lükanud lahti rõdule viiva ukse) Rukkirääk linnas?.....
- Kapten: Mis linn see siin siiski enam. Jõgi ja põllud ning heinamaad siinsamas.
- Rahel : Ei, see kuuldus lähemalt, kuuldus nagu siitsamast aiast.
- Kapten: Vaikne öö kannab heli kaugele..... Väga ilus öö.....
- Rahel : (uksepiida najale laskudes) Jah..... väga ilus.....
- Kapten: Aia tagant viib alla jõe äärde allée. Seal muutub see teerajaks ja viib metsa Kas teeme ühe jalutuskäigu?
- Rahel : Ma ei usalda teid niipalju, et läheksin teiega jalutama.
- Kapten: Tagapool on suuremaid metsi, sõbralikke ja varjavaid ja seal ootavad mind sõbrad. Kui te täna tulete koos minuga, võtavad nad teid ehk veel oma liikmeskonda. Homme on võibolla juba hilja.
- Rahel : (mõrviselise) Ah, jätkel!..... Miks see rukkirääk nii ruttu vaigis? (rõdule astudes) Vanja, oled sa seal? (kui vastust ei tule, hüüab ta uuesti) Hei, valvurid! (kui vastust ikkagi ei tule, Pöörab ta ärritatult tagasi) Noh see on juba.....
- Kapten: (astub talle vastu)
- Rahel : Ärges lähenege mulle nüüd.
- Kapten: Kuidas saan ma teid siis suudelda, kui teile ei lähene.
- Rahel : Ah, suudelda?... Nüüd leidsite selleks aja. Kui lähenete ma tulistan.
- Kapten: Kui mina täna palusin teid teeselda, et mind suudlete, siis te suudlesite mind ja ma ei tulistanud, kuigi mul oli püstol. Nüüd, kui mina teid suudelda tahan, ähvardate te tulistada.
- Rahel : Ärges jantige! Väljas on midagi juhtunud. Ma pean kohe.... Astuge kõrvale!
- Kuldre: (on rõdu kaudu tulnud Raheli selja taha ja seadnud püstoliotsa talle kukla vastu) Mitte piuksu! Anna püstol kapteni härrale.
- Rahel : (täidab käsku)
- Kuldre: Niiviisi jah linnupoeg, (samal hetkel hakkab kõrvaltoast kostma joobnud: "moskva moja")

Rahel : See veel puudus.

Kapten: Stendchen meie pulmaööks. Kahju, et see läheb nii. Ja suudluse ni me ei jõudnud. Teie oma süü. (Kuldrele) Nad vabastasid sinu siis tõesti.

Kuldre: Pellätä om. Heh, kos sellega. Kuradi putlase oodiva kohvimaja in. Aga ma arvasi tuud jo ette ja nigu autu pealt maha sai, vii visassi haagi sisse ja okva trammi pääle. Enne edimist piatust, säält jalle maha ja nii ma näide käest är lipsassigi. Aga provva vaene on säil vist küll kähen.

Kapten: Meil ei ole sekunditki aega viita. Mis on väliste vahtidega?

Kuldre: Nuu ei laula inämb.

Kapten: Oled sa üksi?

Kuldre : Ole es aigu töisi otsi.

Kapten: Tubli poiss!

Kuldre : (pükse kergitades) Hoh, ega Võre veri ei värisa.

Kapten: (Rahelile) Garaasi võti?

Rahel : (oma tasku poole tahtmatult liigutust tehes) On kõrvaltoas?

Kapten: (kes tema liigutust märkas, võtab tal käe taskust ja käest garaasivõtme) Täna !

Kuldre: (on tuppest noa võtnud ja viipab tähendusrikkalt Rahelile)

Kapten: Eil Seekord mitte ! Me pääsime siiski tema tõttu. Ta tuleb vaid käsist ja jalust kinnitada. (nad panevad Raheli käed raudu ja köidavad jalad rõduukse eest rebitud kardinaga kinni ning panevad talle topise suhu, milleks kasutavad laualt võetud salvrätti. Hetkel kui nad tahavad rõdu kaudu lahkuda, Heliseb telefon. Kapten pöördub kähku tagasi , võtab topise Raheli suust ja sunni teda vastama, siis asetab ta toru oma kõrva juurde) Jah, seltsimees Terentjev. Kuldre on praegu siin ja me ~~lahkumas~~ oleme lahkumas. Nagu te kuulete pühitsetakse kõrvaltoas minu pulmi. Pruudi leiata pisut väsinuna. Nägemiseni! (Rahelile) Tänu veetleva öhtu eest ja nägemiseni. (pöördub minema)

Rahel : Härra kapten, teie naine ja poeg?

Kapten: (tagasi) Kui neile on midagi juhtunud või peaks juhtuma, siis olgu Jumal ise teile armuline. Pidage seda meeles ja ütelge seda ka Terentjevile.

Rahel : (irooniliselt) Te ei suudlegi mind lahkumiseks.

Kapten: Küllap teeb seka minu eest Terentjev. Ma usun, et ta kasutab ära selle, et olete käsist - jalust seotud ja ilma püstolita. (lahkub koos Kuldrega)

Rahel : Kurat selle armastuse ka maailma on loonud. (kõrvalkostev joobnute laul matab ta nuuksed)

E e s r i i e.

Neljas vaatus.

Lagendik metsatukas.

Kändudel ja kapteni telgi ees laual ja pingil istub partisane (endised metsavendi).
Taamal Künkäl on puu külge kinni köidetud Rahel ja Terentje

I part. : Jutasta edasi!

Kuldre : Egas inämb pallu oäki. Sõs sii tütrik (viipab Rahelile) hõlase pistoli otsa kapteni pääl. Mul es jää sõs inämb muud üle, kui vällä tulla, sest muidu oles sii nõid lännu kõrvaltarre ja sõs oles lännu raginas. Lärmi mi aga tetä es tohi, sest lähkun oll punaväe post. Ma hiilse sõs tütrigu sällä taade ja siruti talle uma pistoli toru vastu kolpa. Köidima ta sõs käsist - jalust, heidime sehva pääle ja lännu mi olliki.

II part. : Ja kapteni naine?

Kuldre : Loidsemi ta küll uma kortinast ... aga oll juba hilda. Ta oll täitsa alasti kistu ja tedä oll inne tapmist vägistedu. Ta ihe oll pussiga är tsärgitu ... ja ta rimma olliva ära lõigatu. (meestele laskub vaikus)

I part. : (meeletult) K u r a d i d !

Kuldre : Kapten lausu es mitte üits sõna. Ta lasse sängü manu põlvili silit käega üle naise hiuste ja näö ja suudel sõs ta sätt. Ma pütüti sõs kaptenit elast ja ütli, et mi ei taha vahtsõlt terentjevi kätte kukku. Kapten üteli sõs, et ooda. Te tõi üte vana seeriku sisest vällä votu aparaadi ja tei naise laibast ülesvõtte. Ja sõs sõidivagi jeba NKVD autose maja ette. Inne kui na aga majja ümbrele jõudseva päärata oll mi jo lännu====... Sellest on nüüd juba kuu aiga müüda. Kapten muutusi sest üüst pääle veritese kättemasjas. Sellest ajast pääle kutsutaski tedä partisane ja rahva suun "Tasujas" Uud ja päiva oll ta jalul ja tapse. Ta varits punatsit tiide veeren, Tapse häävituspataljuni mehi ja täitväkomitee liikmit neide keduden ja paaril korral lasse punavärohvitsere maha esiki liina uulitsa pääl. Kaits korda valvsime mi liinan Terentjevi ja talle musta engli pääle, aga meil es näkka. Ja just nüüd, kas ma viimas kätta sai, nii kaits vanakuradi jõngrit, ei ole kaptenit siin.

III part. : Kas on teada, miks ta vahistati?

Kuldre : Tiia öi. Uleeila sõitse siia üts saksa leitenant kate kotikoeraga ja nõudse kokkusaamist eesti ohvitseriga, keda kutsutas rahvasuun "Tasuja". Kapten tull sõs telgist vällä ja esit hihust. Sakslane üteli, et ta palles välikomendandi korraldusel kapteni ütten tulla. Kapten muduki läts ja nigu nüüd kuulda om, istup ta trataia takan ütten juute ja kommunistega. No, kas ei tii vihal ... Sa elumane kurat. Kui ni germanski nii umma sõtta pääle hakase, sõs ei lää na kaugele.

I part. : Miks sa ei tõmba neid lojuseid maha? (viipab vangidele)

Kuldre : Ei, ma hoia näid kaptenile.

Leitnant : (ilmub vasakult) Tähtsamaid uudiseid.

Partisanid: (kogunevad tema ümber)

Leitnant : Kapten on vaba.

Kuldre : Millen tedä süüdistädi?

Leitnant : Omavolilises tapmises.

Kuldre : Kelle tapmises?

Leitnant : Eks kommunistide ikka.

Partisanid: (vaatavad üksteisele hetke juhmilt otsa, siis pääseb lahti mürisev naer)

Kuldre : Mes na tahtva sõs kommuniste klaasi alla panda vai?

Leitnant : Eks punased ole nõistnud sakslastele juba hõlma alla pugada. Ma ei imestaks kui see eit seal juba välikomandandi või mõne sonderführeri tõlgiks või sekretäriks oleks.

Kuldre : Sõs olemi küll vihma käest rästä ala saanu.

III part.: Ja kus kapten siis ise on?

Leitnant : Ta peaks iga hetk saabuma. Kusagil läheduses on punased ühes olevikus enne lahkumist toime pannud veresauna. Väli- komandant olevat sõitnud sinna ja võtnud kapteni kaasa. Vahepeal tehke ettevalmistusi lahkumiseks! Telke ei tarvitse siiski veel mahavõtta, enne kui kapten saabub. Ah, sealt ta tuleb-ki.

Kapten : (on astunud lavale. Ta meelekohtadele on tekkinud tublisti halli. Ta näib olevat palavikus. Silmad põlevad kuivas tules ja suunurgad tõmbuvad. Ta tervitab leitnanti kättpide ja latub siis raskelt lauaäärsele pingile. Pärast hetkelist rasket pausi hüüab ta): K u l d r e !

Kuldre : Siin, härra kapten.

Kapten : (enese ette pörnitsedes) Kuldre, kas sa usud jumalasse?

Kuldre : Just nii, härra kapten, usun!

Kapten : Ära enam usu. Teda pole kas kunagi olnud või ta on surnud.

Kuldre : Kuis nii, härra kapten!

Kapten : Ahh, ... Toege midagi joodavat!

Leitnant: (annab korralduse ühele partisanile)

Kapten : Sina, Kuldre, seisid minuga koos minu naise laiba juures. Sealt lahkudes ütotasid sa, et sa ei puhka enne, kui oled tapnud sada punast.

Kuldre : Just nii, härra kapten.

Kapten : Ma ei tea, kui suureks sa oleksid tõstnud selle summa, kui sa täna oleksid seisnud minu poja laiba juures..... Mu viieaastane väikemees oli kirikuukse peale tääkidega risti löödud. Märgid näitavad, ja arstid kinnitavad, et ta elas, kui teda risti löödi. (neelatama panev paus. Kapteni laual lebavad käed tõmbuvad rusikasse ja tema pea vajub rusikaile)

- Kuldre : (neelatahes) Sõs ei tule puhkust niipea, härra kapten!
- Kapten : Jumal on meie naa ja rahva maha jätnud.
- Kuldre : Viil ei ole!
- Kapten : (metsikult) Või veel ei ole. Te oleksite pidanud nägema seda pilti, Kolakummend oli neid. Seal oli noori tüdrukuid ja laste emasid, metsikult vägistatud ja sadistlikult tapetud, seal oli halle talutaate ja seal oli noor koolipoiss meie rahvalippu mähitud ja siis tääkidega läbi raiutud, aga sina ütled: "Veel ei ole".
- Kuldre : Viil ei ole. Sest sii ristilüüja Juhannes om minu käen.
- Kapten : Milline Johannes?
- Kuldre : Noh, sii endine munk Juhannes vai Terentjev, kuis ta nimi nüüd om. Kui kapteni poig risti löödi, siis võis sii ristilüüja olla ainult Terentjev, sest tima sedä ristilüümise haigust jo põep.
- Kapten : Terentjev on siin, meie käed?
- Kuldre : Jah, ja sii punatse usupriima-donna kah, kes tedega väogade pulme tahtse pidada.
- Kapten : (põrnitseb talle hetke otsa ja purskab siis metsikult naerma
- Partisanid: (seisavad kohale tardunult)
- Leitnant: (võtab saabuvalt partisanilt kanjakipudeli ja klaasi ning valab sisse) Tervist, Härra kapten!
- Kapten : (joo suure söömu) Tooge nad siis!
- Kuldre : (läheb ja toob vangid kapteni ette)
- Kap ten: (silmitseb neid kaua)
- Terentjev: (peidab luuravalt oma silmi. Ta pilgus on varjatud õelus ja metsik hirm)
- Rahelis : (on nagu midagi murdunud. Ta püüab naevatada ja näida vapper kuid ei tule sellega hästi toime)
- Kapten : (vaikselt kuid suure pingega) Uleelle vahistati mind saksa välissandarmite poolt teatavate isikute pealekaebamisel sellepärast, et ma ohjeldamatu omavoliga tapvat inimesi. Kas kuulete - i n i m e s i ! Minu sõprade vahelesegamisel viidi mind täna välikomandandi eiie. Tema küsimuste peale, Mike ma seda teen, võtsin taskust ülesvõtte oma naise laibast ja ulatades selle välikomandandile küsikin, et kas see võiks olla inimese poolt korda saadetud ja kas selline lojus, kes selle korda saatnud, ei tuleks tabamisel otsekohe ilma tesremeoniata hukata. Välikomandant silmitses ülesvõtet väga kaua, ulatas selle mulle siis tagasi ja ütles: "Te olete vaba. Minge ja tapke edasi!" ... Kui ma olin lahkumas, tõi virgats teate, et ühes sakslaste poolt vallutatud alevis on avastatud kommunistide kohutav massimõrv. Ma soovitasin komandandil asjaga isiklikult tutvuma sõita. Ta võttis mu kaasa ja seal leidsin ma oma poja ristilööduna. Komandant oli masendatud ja kui ta kuulis, et see on minu poeg, ütles ta: "Ma olen eraelus helilooja. Tundeinimesena on mulle tapmine vastik, aga täna, härra kapten, kui mu kohustused lubaksid, tuleksin ma koos teiega." (Paus)
- Terentjev: (muutub ikka enam rahutuks)

- Kapten : Kui saatust on täna minu kätte mänginud selle kohutava vere-sauna korraldajad, siis hakkas ma uskuma, et Jumal siiski elab. Mis on teil enesekaitseks ütelda?
- Rahel : Ma ei võtnud sellest roimast osa.
- Terentjev: Ta valetab, härra kapten, ta valetab.... ta....ma.....
(langeb äkki põlvili) Vennad, ärge tehke ülehohut!.....
Oo. booz, oo booz upassi monjäl!..... Ol Jisusa matj i
svätaja bogoroditsä!
- Kuldre : Kae raiska, müüd tulõ kuradäl Jummal miilde.
- Kapten : (Rahelile) Teie ei võtnud sellest osa? Kas Terentjev võttis?
- Rahel : Ta vastab ise enese eest.
- Kapten : Teie näivad naised olevat rüütellikumad ja kangelaslikumad kui mehed. Noh, Terentjev, Kes lõi mu poja risti? Sinu hoolle all ta ju oli.
- Terentjev: Kõrgeauline härra kapten, ma ei tea, jei Bogu , ma ei tea...
(Rahelile esutades).... tema on ülemus, tema teab, tema vastutab kõige eest, mina-vot ainult väike palgaline, mina...
- Kapten : Lõuad! (torkab naise ülesvõtte ta nina alla) Kas tunned?...
Kas seda toime saates olid ka " ainult palgaline " ?....
- Partisanid: (lähisegi) Mis niikaua temaga jännata? Ules tõmmata! Oksa!
"Noast jätkub J=N=E"
- Terentjev: Seltsim....vennad, ma vannun, ma.....
- Kapten : Ei, mu sõbrad. Tasuda on siin kõige rohkem minul ja sellepärast vabastage ta köidikuist.
- Terentjev: Eh, ?... Ma tänan, ma teadsin kohe, et härra kapten on hea baarin, et.....
- Kapten : (püstolit kabuurist võttes ja seda lauale heites); Sa tulid kaasa. Siin läheduses on väike lagendik. Seal tahan ma sinult elu võtta palja käsiga. Siin daami ees see nagu ei sobi.-
Ma ei usu, et ükski teine tasumisviis võiks mind enam rahulda, kui see, et ma oma rusikatega sinust elu välja peksan.
- Terentjev: Ei, Ei ... Oi milostivoi booz..... (langeb põlvili, haarab Rahelil ümber jalgade ja suudleb neid) Hiljä, Hiljäkene, päästa mind. Sa said temaga ju hästi läbi,..... palu teka... palu teka minu eest, ... suudle teda, andu talle, aga.....
- Rahel : (tõukab ta jalaga eemale) Mine tõbras. Vastik timukas. Kui sa elus midagi ei olnud, siis eska vähemalt surra!
- Terentjev: (on täiesti aru kaotanud) Härra kapten, härra kapten, palun ... palun, võtke ta,..... kas ta ei ole ilus, ma pole teka puutunud, äärmiselt ei ole, XXX olen hoidnud teda teie jaoks.....
- Kapten : (tõmbab Terentjevi turjast jalule) Sigal! Müüd küllalt!.... Tule! ... (ta pooleldi lohistab seana rõõkiva Terentjevi künnale, seal laseb ta tema lahti ja üteldes); Kaitse end!
(lõõb ta talle kohutava lõõgi lõua alla)
- Terentjev: (langeb järsakust tagurpidi alla)
- Kapten : (vaatab talle järele ja hüüab siis). Kuldre, vaata järele. Ma kardan, et ta enam ei tahagi. Suri vist hurmust.
- Kuldre : (kaob kähku nõlvaku taha)

Kapten : (tagasi tulles ja laua äärele istudes) Me lahkume siit. Tunni aja pärast peame rännakuks valmis olema. Ettevalmistustega tuleb kohe alata! Telgid maha võtta jne. Leitnant Maat, teie juhite neid töid!

Leitnant: Käsuks, härra kapten.

(nõlvaku tagant kostab üksik lask. See on Kuldre N. n. "armupauk" Terentjevile)

(Raheli pilk pöördub tahtmatult paugu suunas ja kohtub siis kapteni omaga)

Kapten : Homme on linnas partisanide üksuste paraad. Paraadil tehakse teatavaks, et partisanide ülesanded on lõppenud ja nad võivad koju minna. Meid see ei puuduta, seet ma suutsin välja kaubelda, et meie võime sakslastega koos edasi liikuda, kuni maa venelastest on puhastatud. (elavus partisanide hulgas) Kes arvab, et ta on kodumaa vabastamiseks küllalt teinud ega soovi kaasa tulla, võib maha jääda. See on kõik. Ja nüüd tööle!

Partisanid (lahkuvad. Mõned mehed on võtnud kiiresti maha kapteni telgi ja lahkuvad)

Kapten : (täidab hajameelselt konjakiklaasi ja rüüpab)

Rahel : Härra kapten, Kas mina ei olnud siiski külalislahkem?

Kapten : Astuge lähemale! (ta tõuseb ja ulatab ligiastuvale Rahelile konjakiklaasi)

Rahel : (nasratab ja sirutab talle sõnatult oma käed)

Kapten : (vabastab ta koidikuist ja ulatab siis uuesti klaasi) Ma imetlen teid. Mitte kõik, kes armastavad mängu surmaga, ei oska veel ise surra. Seda demonstreeris Terentjev nii eeskujulikult.

Rahel : Te arvate siis, et ka minu surmatund on nüüd lõõnud?

Kapten : J a h !

Rahel : Kas teie kriminaalkodeksis ei seisa mitte, et naised Eestis ei kuuku hukkamisele, ka ükskõik kui suure kuriteo eest.

Kapten : Mina talitan oma südametunnistuse, aga mitte mingite kodeksite järgi. Pealegi olete nii vapper, et kahju on teid üleanda sakslastele. Istusin mõned päevad nende KZ laagris ja nägin kuidas seal kaheldakse naisi. Teie lõpp seal oleks õudne. Jooge ! Ma tahan teile elust lahkumiseks teha nii kergeks kui võimalik. Ma pole Terentjev.

Rahel : Täna ! See kergendab minu surmaminekut, et minu hukkajaks olete teie. (kunkale on ilmunud Kuldre) Ma ei usu, et ma olen nii vapper, kui see oleks keegi teine. Sest kõigest hoolimata olete teie ainus mees, keda ma olen armastanud..... ja armastan.

Kapten : Jätame selle! Elu pole enam väärt seda, et elada. Mina võtaksin täna surma vastu lunastusena.

Rahel : Teile on elu täitnud siiski mõne soovi minul ... ei ühtegi Olgu! Ma ei nürise, olen selle valinud enesele ise. Ja lunastuseks on surm täna mullegi, sest olen pettunud oma jumalates. Teie terviseks ja palju enne tulevikus! (klaasi ära andes puutuvad nende käed hetkeks kokku)

M a o l e n v a l m i s !

Kapten : Jah (ta lähendab käe kabuurile. Leides, et püstolit kabuuris ei ole, pöördub ta laua poole. Sel hetkel kostub pauk. Kapten pöördub järsult ja

Rahel langeb Kuldre lasust tabatuna ta käte vahele) Ma tänan saatust! Ta ei lasknud mul ... küll ... surra ... sinu käe läbi, aga selle eest s i n u k ä t e v a h e l . M a t ä n a n

Kapten : (surnud Rahelit murule asetades juurde ruttavale Kuldrele) Ma tänan vanapoissi! N i i o l i p a r e m .

- E e s r i i e -

E p i l o o g .

Kapten : Ma olen lõpetanud. Siin on ülesvõtted minu pojast ristilööna pühakoja ukse küljes ja minu naise laibast.

US ohvitser: (fotosid vaadelnud, surub läbi hammaste ühe ingliskeelse vandesõna) Aga teie astusite hiljem, kui teie kodumaa oli juba venelastset vaba, saksa sõjaväkke.

Kapten : Ma teadsin, et mu kodumaa ei jää vabaks enne, kui maailmast pole kaotatud bolševism. Iga tõsine eestlane püüdis kõik teha, et Nõukogude Vene saaks purustatud. Seal tulite aga teie, et punase fasismi abiga likvideerida valge fasism. Inimvabaduse nimel likvideerisite te valge fasismi, et võiks seda julmema ja verisema võimutseda punane. Jah ma olen tapnud inimesi kahes bolševismi vastases sõjas. Olen seda teinud oma terve mõistuse, südametunnistuse ja inimvabaduste nimel ... kuid kõik see on olnud asjata. Mu kodumaa ägab punase vägivalla, punase hullumeelsuse raudses kähistuses ja mina ? Seisan siin süüdistatuna selles, et ma vabadust armastava loomana olen püüdnud välja rabelda sellest kähistusest. Süüdistatuna selles, et olen tiigriküünte vahel lamades julgenud tiigrit vastu hammustada, süüdistatuna selles, et ma veel elan ja Terentjevi poolt pole risti poodud nagu mu väike poeg. Ma ei kahetse midagi ! Ma loodan vaid, et tuleb veel üks sõda ja selles me võitleme kõrvuti. Ja kui selleski võitluses punane fasism jääb likvidrreimata, siis sünnib teie maal sama, mis sündis ja sünnib praegugi meie kodumaal. Siis ei jää häbistamata teiegi naised, emad ~~ja~~ ja õed ja nii mõnigi teist võib oma lapes leida ristilööduna mõne pühakoja ukse küljes, sest Nõukogude Venel on Terentjeveid piisavalt, kuna kommunism ei olegi muud kui Terentjevite süsteem.- Ei, ma ei kahetse midagi. Ja kui teie arusaam ja loogika tarvilikuks peab mind inimvabaduste nimel Nõukogude Venele välja anda, siis tehke seda. Ma suren siis ühe Terentjevi järglase ristisambas ja Jumalal on põhjust nutta inimeste sõgeduse pärast.-

- E e s r i i e -